

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Kaupunginvaltuusto

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 27.10.2025 18:00 -

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	McCarron Francis	puheenjohtaja	
	Kari Mika	I varapuheenjohtaja	
	Pakkanen Lasse	II varapuheenjohtaja	
	Nieminen Mira	III varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Al-Hajj Abdulhafedh	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Basboga Alettin	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Falk Sonja	valtuutettu	
	Granlund Saija	valtuutettu	
	Halme Juha	valtuutettu	
	Heikkinen Minna	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Jaatinen Satu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kamula Markku	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kastehelmi Minerva	valtuutettu	
	Kauko Niko A.	valtuutettu	
	Koivistoinen Tiina	valtuutettu	
	Komu Pekka	valtuutettu	
	Korhonen Seppo	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Laukka Tuisku	valtuutettu	
	Lehto Rami	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	
	Lindqvist Marko	valtuutettu	
	Lindroos Mikko	valtuutettu	
	Loponen Marjo	valtuutettu	
	Majaniemi Salla	valtuutettu	

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

	Markkanen Marju	valtuutettu	
	Mäkinen Sanna	valtuutettu	
	Niinistö Sari	valtuutettu	
	Nurminen Pasi	valtuutettu	
	Pikkarainen Harri	valtuutettu	
	Putula Toni	valtuutettu	
	Puusaari Riina	valtuutettu	
	Päätaalo Oskari	valtuutettu	
	Rahkonen Hannu	valtuutettu	
	Rautapää Teresa	valtuutettu	
	Rive Sami	valtuutettu	
	Rostedt Juha	valtuutettu	
	Ruhberg Jukka	valtuutettu	
	Rusanen Roosa	valtuutettu	
	Ruuska Sinikka	valtuutettu	
	Sairomaa Tomi	valtuutettu	
	Salakka Helena	valtuutettu	
	Seesvaara Eero	valtuutettu	
	Sorsa Tuomas	valtuutettu	
	Tapiola Juha	valtuutettu	
	Uosukainen Kimi	valtuutettu	
	Vaara Ulla	valtuutettu	
	Viinikka Anneli	valtuutettu	
	Virrankorpi Janne	valtuutettu	
	Virta Sanna	valtuutettu	
	Smolander Lea	varavaltuutettu	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Jämsén Virve	vs. sivistysjohtaja	
	Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja /konsernihallinnon johtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiaintohtaja	
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
	Kaikkonen Miika	nuorisovaltuuston edustaja	
	Kovero Anniina	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
111	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
112	Pöytäkirjan tarkastajat	6
113	Lahden kaupunkistrategia	7
114	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	14

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 27.10.2025

111
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 27.10.2025

nro 8

112

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuutetut Juha Halme ja Ville-Veikko Elomaa.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 27.10.2025

113
Lahden kaupunkistrategia

4193/00.01.02.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Strategiapäällikkö Olli Toivonen p. 044 482 6180

Päätös

Esittelijä

kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaisen Lahden kaupunkistrategian ja merkitsee tiedoksi liitteen 2.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.10.2025

§ 315

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

**Kaupunginvaltuusto
Esityslista**

nro 8

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkistrategian omalta osaltaan ja merkitsee tiedoksi liitteen 2.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaisen Lahden kaupunkistrategian ja merkitsee tiedoksi liitteen 2.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Muutettu päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkistrategian omalta osaltaan ja merkitsee tiedoksi liitteen 2.

Samalla kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaisen Lahden kaupunkistrategian ja merkitsee tiedoksi liitteen 2.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti”

Lisäksi kaupunginhallitus päättää tehdä seuraavat muutokset strategian avainlukujen muotoiluun: ”Opiskelijoita 20 000 v. 2035” muotoon ”20 000 opiskelijaa vuonna 2035”, sekä ”Ensimmäisenä isoista kaupungeista hiilineutraali” muotoon ”Hiilineutraali ensimmäisenä isoista/suurista kaupungeista”.

Perusteluosa

Kuntalaki määrittelee, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (Kuntalaki 37 §). Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Lahden kaupunkistrategian päivitys käynnistyi henkilöstön osalta keväällä 2025 ja

kaupunginvaltuusto aloitti työskentelynsä kesäkuun alussa. Strategian laadinnan tavoitteena on vastata toimintaympäristön muutoksiin ja toisaalta terävöittää linjauksia, joilla kaupunki menestyy pidemmällä aikavälillä.

Viimeisimmät vuodet ovat osoittaneet, että maailma ei ole lainkaan niin vakaa toimintaympäristö, kuin ehkä vielä luultiin 10 vuotta sitten. Globaalit ilmiöt kuten koronapandemia, Venäjän hyökkäys Ukrainaan kuin myös Trumpin tullipolitiikka eivät väistä myöskään Lahden kaupunkia. Valtio on joutunut tekemään rajuja leikkauksia, jotka osuvat myös lahtelaisiin sekä kaupungin talouteen. Viimeisen vuoden aikana Lahti on kuitenkin saanut myös merkittäviä positiivisia uutisia, jotka luovat pohjaa ja uskoa parempaan huomiseen. LUT-yliopisto kasvaa kaupungissa kohisten, kaupunkiin on ilmoitettu investointeja yli 1,5 miljardin arvosta, Fazerin uuden tehtaan peruskivi on saatu muurattua ja entistä useampi haluaa jäädä asumaan tai muuttaa Lahteen.

Lahden kaupungin visiona vuoteen 2035 on: *"LAHTI – TEHTY KESTÄVÄKSI*, Uuden ajan yliopisto- ja ympäristökaupungissa yritykset menestyvät ja elämä on merkityksellistä. Visio asettaa Lahdelle kunnianhimoisen tavoitteen edistää niin ekologista, sosiaalista kuin myös taloudellista kestävyyttä.

Strategia rakentuu kolmesta kokonaisuudesta Elinvoimaista kasvua, Merkityksellistä elämää ja Rohkeaa uudistumista sekä strategian avainlukuista. Strategiassa kuvataan ne askeleet, joiden avulla kaupunki pääsee kulkemaan kohti asettamaansa visiota.

Strategian toteuttamista ohjaavat arvot avoimesti, vastuullisesti ja yhdessä.

Valmisteluprosessi

TAUSTATYÖ:

Lahden strategiatyön valmistelutyö käynnistyi heti vuoden 2025 alussa. Skenaariotyön kumppaniksi valikoitui kilpailutuksen jälkeen Capful Oy ja

valtuustoryhmien puheenjohtajat hyväksyivät strategiaproessin suunnitelman tammikuun lopussa.

Koko strategiaproessin kehikoksi otettiin käyttöön Pitäisi-Kyvyt-Tahto malli, jossa organisaation on syytä tarkastella strategiaansa varten kolmenlaisia kysymyksiä.

1. On tärkeä tarkastella toimintaympäristön muutoksia sekä vaihtoehtoisia tulevaisuuden skenaariota ja pohtia "Mihin meidän Pitäisi reagoida?". Miltä asioilta emme voi ummistaa silmiämme, vaan jotain todella "pitäisi tehdä"?
2. On tärkeä myös reflektoida omaa toimintaa ja tunnistaa "Mitä me Kykenemme tekemään? Mitkä ovat meidän vahvuutemme joiden varaan rakentaa entä heikkoudet, joita tulee hillitä?"
3. On myös ensiarvoisen tärkeää osata pohtia "Minkälaisen tulevaisuuden me Haluamme rakentaa?" Mitkä asiat ovat meille tärkeitä ja mitkä motivoivat meitä? Mitkä asiat ovat meille merkityksellisiä?

Lopulta viisaat strategiset valinnat löytyvät näiden kolmen näkökulman risteyskohdasta. Ne teemat ja asiat, jotka ovat löytyneet kaikista kolmesta näkökulmasta muodostavat vakaan ja vankan pohjan strategialle.

Strategian laadinnassa on pyritty kiinnittämään erityistä huomiota valtuuston tahtotilan kuulumiseen strategian valmistelussa. Valmistelun tukena on toiminut valtuustoryhmien jäsenistä koottu strategiatoimikunta, joka kokoontui valmistelun aikana yhteensä 6 kertaa. Toimikunnan muodostivat puheenjohtaja Sanna Virta (sd), varapuheenjohtaja Francis McCarron (kok), Rami Lehto (ps), Kalle Aaltonen (Pro Lahti), Jouni Kaikkonen (vih), Satu Jaatinen (kesk), Marjo Loponen (kd) ja Anna-Maria Mitchell (vas).

TILAISUUDET:

Kevään aikana tulevaisuuden skenaarioita työstettiin kaupungin johtoryhmien kanssa ja toimintaympäristöanalyysiä rakennettiin eri palvelualueiden asiantuntijoiden tukemana. Lisäksi lukuisissa strategiatyöpajoissa niin kaupungin oma henkilökunta kuin sidosryhmät pääsivät osallistumaan strategiatyöhön. Omat työpajat järjestettiin elinkeinoelämälle, konserniyhtiöille, opiskelijoille, kumppanuuspöydille sekä useille eri yksiköille. Lisäksi laaja joukko sidosryhmäläisiä kutsuttiin kaupungin tulevaisuuspäivään elokuussa. Kuntalaisille järjestettiin myös avoin strategiatyöpaja sekä uutena kokeiluna lahtelaiset saivat itse äänestää 3 tärkeintä teemaa, joista halusivat päästä käymään syvempää keskustelua. Äänestysten pohjalta järjestettiin kolme avointa pop-up erätaukokeskustelua kesä-elokuun aikana.

Uusi kaupunginvaltuusto työskenteli yhteensä kaksi kokonaista päivää edellä mainittujen kolmen näkökulman parissa. Kesäkuussa 6.6. työskenneltiin yksi päivä PITÄISI-näkökulman parissa. Aamupäivä käytettiin vuorovaikutteiseen toimintaympäristöanalyysiin ja iltapäivän aikana valtuusto työskenteli kolmen erilaisen tulevaisuusskenaarion parissa. Jotta valtuutetut pystyivät omaksumaan valitut skenaariot, jokaisesta skenaariosta toteutettiin 2 minuutin video. Elokussa 14.8. järjestettiin ensimmäistä kertaa Lahdessa tulevaisuuspäivä, johon kutsuttiin valtuuston kanssa pohtimaan KYKY sekä TAHTO näkökulmaa yhteensä 100 Lahti-yhteisön jäsentä. Aamu ja iltapäivissä oli key-note puhujat sekä työpajaosuudet.

Seuraavassa vaiheessa kertynyt tieto koostettiin toimikunnan jatkotyöskentelyä tukevaan muotoon. Aineiston käsittelyssä hyödynnettiin tekoälyä ja rakennettiin jokaisen Pitäisi-Kyky-Tahto näkökulman osalta koosteet, joissa näkyi valtuuston työskentelyn tulokset sekä muun osallistymisen nostot jokaiseen näkökulmaan. Toimikunta työskenteli aineiston parissa ja etsi toisteisia teemoja. Ne teemat ja asiat, jotka ovat löytyivät kaikista kolmesta näkökulmasta muodostivat vakaan ja vankan pohjan strategialle.

Viimeisessä vaiheessa työstettiin strategian tavoiteluonnoksia ja toimikunnan jäsenet veivät viestiä omiin valtuustoryhmiinsä. Ensimmäinen pohjaversio valmistui 3.9. ja lopulta toimikunta jätti strategian kohti poliittisia neuvotteluita 1.10.

Strategian toteuttaminen

Strategian toteutuminen punnitaan päivittäisessä työnteossa ja johtamisessa. Strategian toteutumista tukevat strategiset kärkiohjelmat Kestävän kasvun ympäristökaupunki, Uuden ajan yliopistokaupunki sekä Hyvinvoivien lasten ja nuorten kaupunki sekä muut keskeiset ohjelmat ja suunnitelmat kuten mm. Lahden yleiskaava ja hyvinvointisuunnitelma. Strategiaa toteuttavat toiminnalliset tavoitteet määritellään talousarvioprosessissa, joka kuvataan talousarvion laadintaohjeessa. Strategian toteuttaminen ja sen toteutumisen mittaaminen määritellään talousarviossa ja -suunnitelmassa.

Strategian seuranta ja arviointi

Strategian vision toteutumista seurataan strategian avainluvuilla. Avainlukujen mittarit kertovat kehityksen suunnasta. Mittareilla ei voida suoraan mitata organisaation tuloksellisuutta, sillä mittareiden toteutumiseen vaikuttavat myös kaupunkikonsernin ulkopuoliset tekijät. Strategian toteutumisen seuranta ja raportointi toteutuu talousarvioraportoinnin yhteydessä, jonka kautta on mahdollista arvioida myös organisaation tuloksellisuutta. Strategia päivitetään seuraavan kerran vuonna 2029 uuden kaupunginvaltuuston aloittaessa.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: tiedoksi tytär yhteisöt, säätiöt, palvelualueet

Liitteet

- 1 Liite 1. Lahden kaupungin strategia 2035
- 2 Liite 2. Lahden kaupungin strategiamatka 2025

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 8

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 27.10.2025

114
Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

73/00.01.01.03/2025

Päätös

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäviksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouskutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle se jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

-